

Aktsiaselts Rakvere Haigla
Lõuna põik 1
44316 Rakvere

Viru Matuseteenused OÜ
J.Kunderi 6
44307 Rakvere

13.11.2023 nr 5-5/2023-039

Saadetud e-posti aadressidele haigla@rh.ee; vmt@mail.ee; yllar@domengrupp.ee

Teade järelevamenetluse lõpetamisest

1. Järelevamenetluse alustamine

17.08.2023 ilmus Maalehes artikkel „Vilgas laibaäri: ema surnukeha väljalunastamise hind on 190 eurot“. Artiklis esitatud informatsiooni valguses pidas Konkurentsiamet vajalikuks alustada järelevamenetlust, et uurida konkurentsiolukorda morgi- ja matuseteenuse kaubaturul Rakveres. Kuna Eestis tegutsevad haiglad on üldiselt sõlminud lepingu mõne teenusepakkujaga morgiteenuse osutamiseks, siis sarnane oli olukord avalikult kättesaadava informatsiooni kohaselt ka Rakveres. Maalehe artiklis avaldatud informatsiooni kohaselt osutab Aktsiaseltsile Rakvere Haigla (edaspidi Rakvere Haigla) morgiteenust Viru Matuseteenused OÜ.

Järelevamenetluse eesmärk oli kontrollida, kas Viru Matuseteenuste tegevuses esineb võimalikku konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 16 punkti 1 rikkumist, mille kohaselt on Viru Matuseteenused OÜ kehtestanud enda poolt pakutavale teenusele ebaõiglaselt kõrge hinna.

2. Faktilised asjaolud

Konkurentsiamet esitas 24.08.2023 taotluse teabe saamiseks Rakvere Haiglale. Rakvere Haigla esitas ametile enda vastuse 07.09.2023, kus selgitas, et haigla tegeleb tervishoiuteenuse osutamisega ning haigla ise enda põhitegevuses morgiteenust ei osuta, ega oma ka sellise teenuse osutamise kohustust. Rakvere Haigla ja Viru Matuseteenused OÜ on sõlminud äriruumi üürilepingu. Rakvere Haigla selgitas ametile, et Maalehes avaldatud artikli puhul ei ole haigla teadlik poolte vahel sõlmitud teenuskokkuleppe sisust, mistõttu ei ole Rakvere Haiglal võimalik enda poolt hinnanguid tekkinud olukorrale anda. Rakvere Haigla selgitas Konkurentsiametile, et lahkunud hoiustatakse esimesed 24 tundi külmkambris ilma selle perioodi eest Rakvere Haiglalt, omastelt või omasteta lahkunu puhul lahkunu matmist korraldavalt kohaliku omavalitsuse üksuselt eraldi hoiustamise tasu küsimise õiguseta. Vastava aja jooksul on lahkunu

omastel või omasteta lahkunu puhul kohaliku omavalitsuse üksusel võimalik leida neile sobivaim matuseteenuse pakkuja ning soovi korral tellida lahkunu transport mõnda teise morgi. Rakvere Haigla selgitas ametile, et juhul kui lahkunu lähedased on matusebüroolt tellinud nendevahelise kokkuleppe alusel muid teenuseid, näiteks leinasaali kasutamise võimalust, kadunukese matuseks ettevalmistamist, matusetseremoonia korraldamist vms, siis on tegemist teenuse tellinud isikute ja nende poolt valitud teenuse osutaja vahelise eraõigusliku vabaturulise kokkuleppega, millise eest tasumine toimub samuti vastavalt teenuslepingu osapoolte kokkulepetele. Rakvere Haigla vastavate eraõiguslike kokkulepete sõlmimises kolmanda osapoolena ei osale.

Viru Matuseteenused OÜ edastas ametile 18.09.2023 enda vastuse ameti poolt ettevõtjale edastatud teabenõudele. Viru Matuseteenused OÜ selgitas ametile, et Maalehe artikli pealkiri on eetiliselt küsitav ja sisult ekslik. Pealkirja eesmärk oli Viru Matuseteenused OÜ hinnangul meediaväljaande poolt suurema vaadatavuse kogumine, kuid selle tulemusel sai tõenäoliselt kahjustada ka Viru Matuseteenused OÜ maine. Artikli pealkirjas väidetakse 190 eurot sisaldab tegelikkuses leinasaali renti, milleks on hinnakirja alusel 120 eurot, lahkunu haiglast morgi toomist, mille tasu suuruseks on 50 eurot ning lahkunu väljastamise tasu, mille suurus on 20 eurot. Hoiustamine külmkambris on 1 ööpäev tasuta ja selle teenuse eest klient maksma ei pidanud. Viru Matuseteenused OÜ tõi muuhulgas välja ka selle, et peaaegu kaks kolmandikku artiklis viidatud summast moodustab leinasaali rent matusetalitluseks. Nimetatud teenuse hind tuleneb Viru Matuseteenused OÜ hinnakirjast ning tegemist ei ole kohustusliku kuluga, vaid tegemist oli kliendi enda tellimusega. Viru Matuseteenused OÜ selgitas ametile, et lahkunu väljastamise tasu kuulub tasumisele sõltumata sellest, kas Viru Matuseteenused OÜ-lt soetatakse muid teenuseid või mitte ning kõikidele klientidele on lahkunu väljastamise tasu suurus samasugune, tulenedes kehtivast hinnakirjast.

3. Konkurentsiameti hinnang

Kaubaturg ja Viru Matuseteenused OÜ seisund kaubaturul

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa. KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja, kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesolevas menetluses on vaatluse all morgiteenus, täpsemalt lahkunu väljastamise tasu, mis on osa kohustuslikust morgiteenusest, kuna lahkunu ei saa morgi jääda. Tegemist on selgelt eraldiseisva teenusega, millele puudub asenduskaup, ehk mis käibib tootena eraldiseisval kaubaturul. Kaubaturu geograafilist ulatust analüüsid tuleb lähtuda sellest, et morgiteenused on piirkondliku iseloomuga, kuna üldjuhul inimesed surevad ja neid maetakse enda elukoha lähedal. Rakvere Haiglas asuvates ruumides osutab üürilepingu alusel morgiteenuseid Viru Matuseteenused OÜ. Väljaspool haiglat on Lääne Virumaal veel mitmeid teisi morgi- ja matuseteenuse pakkujaid, seega on lahkunu lähedasel võimalik valida ka teiste teenusepakkujate vahel. Konkurentsiamet on siiski seisukohal, et kaubaturg piirneb geograafiliselt ostjate põhiosa vaates tõenäoliselt Rakvere Haiglagaga. On mõistetav, et lahkunu viimine mujale, kui haigla juures asuvasse morgi, nõuab morgiteenuse ostjalt lisapingutusi ning kiiret reageerimist. Küll aga on oluline silmas pidada seda, et olukorras kus lähedane on lahkunud, siis on üldiselt keeruline operatiivselt reageerida ning teha koheselt otsus morgi- ja matuseteenuse osutaja osas. Seega viiakse Konkurentsiameti hinnangul üldiselt Rakvere Haiglas lahkunud inimesed Viru Matuseteenused OÜ poolt hallatavasse morgi. Sellest

tulenevalt peab Konkurentsiamet äärmiselt tõenäoliseks, et Viru Matuseteenused OÜ omab turgu valitsevat seisundit asjaomasel kaubaturul.

Viru Matuseteenused OÜ hinnakujundus

Konkurentsiamet on hinnanud lahkunu väljastamise tasu suuruseid Eestis ning Viru Matuseteenused OÜ poolt rakendatava tasu suuruse puhul on tegemist keskmise samalaadse teenuse eest küsitava tasu suurusega Eestis. Arusaadavalt tekivad teenuse osutamisel ettevõtja jaoks kulud ning Konkurentsiamet on seisukohal, et Viru Matuseteenused OÜ poolt lahkunu väljastamise eest küsitavat tasu, milleks on 20 eurot, ei saa pidada ebaõiglaselt kõrgeksks.

4. Menetluse lõpetamine

Lähtudes eeltoodust lõpetab Konkurentsiamet järelevalvemenetluse Viru Matuseteenused OÜ suhtes KonkS § 63⁴ lg 1 punkti 1 alusel konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
konkurentsiametuse juhataja – peadirektori asetäitja

ÄRAKIRI

Dokument ei sisalda Aktsiaselts Rakvere Haigla ja Viru Matuseteenused OÜ ärisaladusi.
/Kristiina Arnus/ 27.11.2023